

**KATOLÍCKA UNIVERZITA V RUŽOMBERKU
FILOZOFICKÁ FAKULTA
KATEDRA SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATURY**

**Výročná správa
Katedry slovenského jazyka a literatúry
Filozofickej fakulty
Katolíckej univerzity v Ružomberku
za rok 2017**

1. Základné informácie o katedre:

Názov katedry: Katedra slovenského jazyka a literatúry

vedúci katedry: doc. PhDr. Dana Baláková, PhD.

zástupca vedúceho katedry: doc. PhDr. Viera Kováčová, PhD.

Štruktúra funkčných miest:

funkčné miesto profesor: prof. PaedDr. Milan Ligoš, CSc.

funkčné miesto docent: doc. PhDr. Dana Baláková, PhD.
doc. PhDr. Viera Kováčová, PhD.

funkčné miesto odborný asistent: Mgr. Jana Juhásová, PhD.
Mgr. Jana Kišová, PhD. (1/3 úväzok)
PaedDr. Edita Príhodová, PhD. (do 30. 6. 2017)
PaedDr. Katarína Vilčeková, PhD.

spolupracovníci z iných pracovísk KU: Mgr. Katarína Markovičová, PhD.

externí spolupracovníci: doc. Mgr. Vladimír Barborík, CSc.
prof. Mgr. Jaromír Krško, PhD.
doc. PaedDr. Anton Lauček, PhD.

2. Prehľad najdôležitejších faktov a činností katedry za predchádzajúci rok vo vede a výskumnej činnosti

a) Host'ovské a vyžiadané prednášky uskutočnené na Filozofickej fakulte v roku 2017

Meno prednášajúceho a inštitúcia: prof. PhDr. Libor Pavera CSc. (ATH Bielsko-Biala)

Názov prednášky: Vybrané aspekty súčasnej genológie

Typ prednášky: prednáška v rámci učiteľskej mobility Erasmus+

Dátum: 16. 3. 2017

Meno prednášajúceho a inštitúcia: prof. PhDr. Tibor Žilka DrSc. (UKF Nitra)

Názov prednášky: Postkoloniálny román v slovenskej literatúre po roku 1989

Typ prednášky: vyžiadaná host'ovská prednáška

Dátum: 25. 4. 2017

b) Host'ovské a vyžiadané prednášky zamestnancov katedry v roku 2017 na iných inštitúciách

Meno prednášajúcej: doc. PhDr. Dana Baláková, PhD.

Meno spoluprednášajúcej: doc. PhDr. Viera Kováčová, PhD.

Názov prednášky: Frazémy biblického pôvodu v jazykovom po/vedomí používateľov slovenského a českého jazyka (komparačný aspekt výskumu)

Typ prednášky: vyžiadaná

Názov podujatia: Slovenská jazykovedná spoločnosť pri JÚLŠ v Bratislave

Organizátor: Slovenská jazykovedná spoločnosť pri JÚLŠ v Bratislave

Dátum: 14. november 2017

Meno prednášajúcej: doc. PhDr. Dana Baláková, PhD.

Názov prednášky: Intrajazykové kultúrne kontinuum (na materiáli biblickej frazeológie)

Typ prednášky: vyžiadaná

Názov podujatia: Jazykovedné sdružení České republiky, pobočka Ústí nad Labem

Organizátor: Jazykovedné sdružení České republiky, pobočka Ústí nad Labem

Dátum: 15. februára 2017

Meno prednášajúceho: Mgr. Jana Juhásová, PhD.

Názov prednášky: Poézia Zbigniewa Herberta v poľsko-slovenských kontextoch

Typ prednášky: Erasmus+

Názov podujatia: Literárnovedné sympóziu Institutu Filologie Polskiej

Organizátor: Zakład Teorii literatury Uniwersytetu Wrocławskiego

Dátum: 10. 5. 2017

Meno prednášajúceho: Mgr. Jana Juhásová, PhD.

Názov prednášky: Genologické aspekty básnických litánií

Typ prednášky: Erasmus+

Názov podujatia: Literárnovedné sympóziu Institutu Filologie Polskiej

Organizátor: Zakład Teorii literatury Uniwersytetu Wrocławskiego

Dátum: 10. 5. 2017

Meno prednášajúceho: Mgr. Jana Juhásová, PhD.

Názov prednášky: Slovenská duchovná tvorba a jej predstavitelia

Typ prednášky: vyžiadaná prednáška

Názov podujatia: Jurinova jeseň 2017. 13. ročník Celoslovenskej literárnej súťaže duchovnej tvorby

Organizátor: Žilinský samosprávny kraj, Kysucká knižnica v Čadci

Dátum: 13. 10. 2017

Meno prednášajúcej: doc. PhDr. Viera Kováčová, PhD.

Meno spoluprednášajúcej: doc. PhDr. Dana Baláková, PhD.

Názov prednášky: Frazémy biblického pôvodu v jazykovom po/vedomí používateľov slovenského a českého jazyka (komparačný aspekt výskumu)

Typ prednášky: vyžiadaná

Názov podujatia: Slovenská jazykovedná spoločnosť pri JÚLŠ v Bratislave

Organizátor: Slovenská jazykovedná spoločnosť pri JÚLŠ v Bratislave
Dátum: 14. november 2017

Meno prednášajúcej: doc. PhDr. Viera Kováčová, PhD.

Názov prednášky: Intrajazyková intergeneračná frazeologická kompetencia (na materiáli biblickej frazeológie)

Typ prednášky: vyžiadaná

Názov podujatia: Jazykovédné sdružení České republiky, pobočka Ústí nad Labem

Organizátor: Jazykovédné sdružení České republiky, pobočka Ústí nad Labem

Dátum: 15. februára 2017

c) Účasť zamestnancov katedry na konferenciách, kolokviách, odborných seminároch, sympóziách a ostatných vedeckých podujatiach v roku 2017

Meno prednášajúcej: doc. PhDr. Dana Baláková, PhD.

Meno spoluprednášajúcej: doc. PhDr. Viera Kováčová, PhD.

Názov príspevku: Biblické frazémy v ústnych a písaných komunikátoch

Názov podujatia: Komunikačné paradigmy v lingvistiky a v žurnalistiky

Organizátor: Filozofická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku

Dátum: 5. september 2017

Meno prednášajúcej: doc. PhDr. Dana Baláková, PhD.

Názov príspevku: Библейская фразеология в речевом узусе – межгенерационный взгляд на языковое поведение носителей русского языка

Názov podujatia: XXIV. olomoucké dny rusistů 2017

Organizátor: Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Dátum: 7. – 8. september 2017

Meno prednášajúceho: Mgr. Jana Juhásová, PhD.

Meno spoluprednášajúcich osôb: Mgr. Silvia Kaščáková, PhD.

Názov príspevku: Tvorba (duológ literárneho vedca a básnika na jednu tému)

Názov podujatia: Kľúčové slová

Organizátor: Jozef Palaščák (literárny redaktor), Rádio Devín RTVS

Dátum: 26. 1. 2017

Meno prednášajúceho: Mgr. Jana Juhásová, PhD.

Meno spoluprednášajúcich osôb: Doc. Mgr. et Mgr. Ján Gavura, PhD., Doc. PhDr. Marián Milčák, PhD.

Názov príspevku: Základné tendencie v poetike súčasnej slovenskej spirituálnej lyriky

Názov podujatia: Dotyk krásy 2017. Umelecko-duchovné sympóziium (Banská Štiavnica)

Organizátor: Dominikánska rodina na Slovensku

Dátum: 25. 3. 2017

Meno prednášajúceho: Mgr. Jana Juhásová, PhD.

Názov príspevku: Spirituálna poézia na Slovensku včera a dnes

Názov podujatia: Doma špeciál

Organizátor: Televízia LUX

Dátum: 27. 3. 2017

Meno prednášajúceho: Mgr. Jana Juhásová, PhD.

Názov príspevku: O spirituálnej téme a žánri v súčasnej slovenskej poézii

Názov podujatia: Pri čaji o druhej. O vede na Filozofickej fakulte KU

Organizátor: Vedenie FF KU v Ružomberku

Dátum: 29. 3. 2017

Meno prednášajúceho: Mgr. Jana Juhásová, PhD.

Meno spoluprednášajúcich osôb: Mgr. Silvia Kaščáková, PhD.

Názov príspevku: Aké ľahké je kŕmiť leva (literárnovedné pásmo)

Názov podujatia: Zóna poézie

Organizátor: Jozef Palaščák (literárny redaktor), Rádio Devín RTVS

Dátum: 27. 4. 2017

Meno prednášajúceho: Mgr. Jana Juhásová, PhD.

Názov príspevku: Aká je súčasná slovenská spirituálna poézia

Názov podujatia: Literárna kaviareň

Organizátor/ Moderátor: Silvia Kaščáková, literárna redaktorka, Rádio Lumen

Dátum: 29. 4. 2017

Meno prednášajúceho: Mgr. Jana Juhásová, PhD.

Meno spoluprednášajúcich osôb: Ján Gavura, Juraj Kuniak, Vít Slíva, Petr Hruška (slovenskí a českí básnici)

Názov príspevku: Autor a literárna postava

Názov podujatia: Poetry Quartet 2017 (Univerzitná knižnica Ružomberok)

Organizátor: Občianske združenie FACE, Európsky dom poézie Košice, KU v Ružomberku, FF PU v Prešove

Dátum: 7. 11. 2017

Meno prednášajúceho: Mgr. Jana Juhásová, PhD.

Meno spoluprednášajúcich osôb: Ján Gavura, Juraj Kuniak, Vít Slíva, Petr Hruška (slovenskí a českí básnici)

Názov príspevku: Za mestom. Toponymum ako motív a symbol v básnickom texte

Názov podujatia: Poetry Quartet 2017 (kaviareň Libresso Books&Coffee Prešov)

Organizátor: Občianske združenie FACE, Európsky dom poézie Košice, KU v Ružomberku, FF PU v Prešove

Dátum: 8. 11. 2017

Meno prednášajúceho: Mgr. Jana Juhásová, PhD.

Názov príspevku: Vplyv Zbigniewa Herberta na poéziu slovenských spirituálnych básnikov

Názov podujatia: Warsztaty Herbertowskie 2017 oraz Międzynarodowa Konferencja
Literaturoznawcza

Organizátor: Academia Ignatianum – Instytut Myśli Józefa Tischnera Krakow, Uniwersitet
Krakowski

Dátum: 10. 11. 2017

Meno prednášajúceho: Mgr. Jana Juhásová, PhD.

Názov príspevku: Litánie k svätým ako žánrový model básnických textov slovenskej lyriky
20. a 21. storočia

Názov podujatia: Poetika poézie a jej prekladu

Organizátor: KSLLV FF UK v Bratislave

Dátum: 8. 12. 2017

Meno prednášajúcej: doc. PhDr Viera Kováčová, PhD.

Meno spoluprednášajúcej:

Názov príspevku: O biblickej frazeológii z pohľadu súčasných používateľov slovenského jazyka
(alfa a omega ich poznania)

Názov podujatia: Jazyk a jazykoveda v súvislostiach

Organizátor: Filozofická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave

Dátum: 11. – 12. septembra 2017 (prednáška 12. 9. 2017)

Meno prednášajúcej: doc. PhDr Viera Kováčová, PhD.

Meno spoluprednášajúcej: doc. PhDr. Dana Baláková, PhD.

Názov príspevku: Biblické frazémy v ústnych a písaných komunikátoch

Názov podujatia: Komunikačné paradigmy v lingvistike a v žurnalistike

Organizátor: Filozofická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku

Dátum: 5. september 2017

d) organizovanie a spoluorganizovanie vedeckých podujatí (názov podujatia, typ podujatia, zodpovedný organizátor, dátum, miesto, v prípade spoluorganizovania názov ostatných partnerov)

Názov podujatia: Rozdíly a podobnosti ve slovanských frazeologizmech (doc. Lubomír Hampl, CSc.)

Typ podujatia: vedecké podujatie v rámci Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri JÚLŠ SAV, pobočka Ružomberok

Zodpovedný organizátor: doc. PhDr. Dana Baláková, PhD.

Dátum: 1. 3. 2017

Miesto: FF KU

Názov podujatia: Onomaziologická štruktúra viacslovných pomenovaní (doc. Mgr. Martin Ološtiak, PhD.)

Typ podujatia: vedecké podujatie v rámci Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri JÚLŠ SAV, pobočka Ružomberok

Zodpovedný organizátor: doc. PhDr. Viera Kováčová, PhD.

Dátum: 29. 3. 2017

Miesto: FF KU

Názov podujatia: Vyhľadávanie v písaných korpusoch Slovenského národného korpusu (Mgr. Katarína Gajdošová, PhD.)

Typ podujatia: vedecké podujatie (prednáška a seminár) v rámci Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri JÚLŠ SAV, pobočka Ružomberok

Zodpovedný organizátor: doc. PhDr. Dana Baláková, PhD.

Spoluorganizátor: doc. PhDr. Viera Kováčová, PhD.

Dátum: 28. 9. 2017

Miesto: FF KU

Názov podujatia: Lingvokulturémy ako súčasť interkultúrnej kompetencie (doc. PhDr. Jana Pekarovičová, PhD.)

Typ podujatia: vedecké podujatie v rámci Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri JÚLŠ SAV, pobočka Ružomberok

Zodpovedný organizátor: doc. PhDr. Dana Baláková, PhD.

Dátum: 8. 11. 2017

Miesto: FF KU

Názov podujatia: Pavol Jozef Šafárik a jeho *Slovanské starožitnosti* (prof. PhDr. Ivora Ripku, DrSc.)

Typ podujatia: vedecké podujatie v rámci Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri JÚLŠ SAV, pobočka Ružomberok

Zodpovedný organizátor: doc. PhDr. Viera Kováčová, PhD.

Dátum: 22. 11. 2017

Miesto: FF KU

Názov podujatia: Mila Haugová vo výbere Rudolfa Juroleka

Typ podujatia: Iniciácia básnického výberu za účasti poetky a jej hostí

Zodpovedný organizátor/ moderátor: Mgr. Jana Juhásová, PhD.

Miesto: Univerzitná knižnica KU

Dátum: 11. 4. 2017

Názov podujatia: Túry do textúry X... alebo Keď z motyky vystrelí

Typ podujatia: Študentská literárnovedná konferencia

Zodpovedný organizátor: PaedDr. Katarína Vilčeková, PhD.

Spoluorganizátor: Mgr. Jana Juhásová, PhD.

Miesto: FF KU v Ružomberku

Dátum: 25. 4. 2017

Názov podujatia: Slávme to spoločne

Typ podujatia: Štvrtý ročník súťaže pre VŠ študentov v tvorbe poézie na podporu duchovného odkazu J. Silana

Organizátori: PF KU, Klub Tomáša Munka v Ružomberku

Spoluorganizátor: Mgr. Jana Juhásová, PhD.

Miesto: Univerzitná knižnica KU

Dátum: 7. 11. 2017

Názov podujatia: Živý bič / Ondrej Štefánik

Typ podujatia: autorské čítanie a diskusia s víťazom Anasoft litera 2017

Zodpovedný organizátor: Doc. Vladimír Barborík, CSc.

Miesto: FF KU v Ružomberku

Dátum: 30. 11. 2017

Názov podujatia: Paradiso (Ricordare)

Typ podujatia: Iniciácia knihy M. Haugovej a J. Kudličku za účasti autorov a ich hostí

Zodpovedný organizátor/ moderátor: Mgr. Jana Juhásová, PhD.

Miesto: Fullova galéria Ružomberok

Dátum: 6. 12. 2017

e) kvalifikačný rast členov katedry v roku 2017 (PhD., doc., prof.)

f) získané ocenenia, členstvo v redakčných radách odborných časopisov a iné

doc. PhDr. Dana Baláková, PhD.

- predsedníčka Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri Jazykovednom ústave Ľ. Štúra SAV v Bratislave (pobočka Ružomberok)
- členka Slovenskej frazeologickej komisie pri Slovenskom komitáte slavistov
- členka Medzinárodnej komisie pre výskum frazeológie slovanských jazykov pri Medzinárodnom komitáte slavistov
- garantka ŠP učiteľstvo slovenského jazyka a literatúry (Bc., Mgr.)
- členka VR KU v Ružomberku
- členka VR FF KU v Ružomberku
- externé oponentské posúdenie vedeckých projektov na žiadosť grantovej agentúry VEGA

Mgr. Jana Juhásová, PhD.

- členka redakčného kolégia časopisu OSTIUM
- ocenenie časopisom Knižná revue (7-8/2017 Slovenský knižný rok 2016) za najlepšiu knihu roka 2016 v oblasti slovenskej literárnej vedy (Od symbolu k latencii. Spirituálna téma a žáner v súčasnej slovenskej poézii)
- získanie členstva v Klube nezávislých spisovateľov (od 6. 6. 2017)

doc. PhDr. Viera Kováčová, PhD.

- podpredsedníčka ružomerskej pobočky Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri Jazykovednom ústave Ľ. Štúra

- expertízna činnosť:
 - externé oponentské posúdenie vedeckého projektu na žiadosť grantovej agentúry VEGA (Komisia č. 12 – Komisia VEGA pre vedy o umení, estetiku a jazykovedu): posudok k projektu so začiatkom riešenia v roku 2018
 - spolupráca s časopisom Jazyk a kultúra – recenzenské posúdenie vedeckej štúdie
 - oponentka habilitačnej práce Mgr. Gabriely Múcskovej, PhD.: Jazykové zmeny v historickom vývine gramatických tvarov z aspektu gramatikalizácie (na príklade vývinu slovenského préterita)

prof. PaedDr. Milan Ligoš, CSc.

- člen redakčnej rady univerzitného časopisu Disputationes scientificae KU v Ružomberku
- člen redakčnej rady zahraničného univerzitného časopisu Slovo a obraz v komunikaci s dětmi, Ostravská univerzita, ČR
- člen redakčnej rady odborného časopisu Jazyk a literatúra pri ŠPÚ v Bratislave
- oponent a člen obhajobných komisií dizertačných prác, habilitačných a inauguračných komisií k odborovej didaktike MJL na Slovensku a v ČR (UMB Banská Bystrica, UK Bratislava, PU Prešov, UK Praha, PU Olomouc),
- spolugarant a člen odborovej komisie v odbore 3.2.2 teória a dejiny žurnalistiky (FF KU Ružomberok, od r. 2006),
- garant študijného programu slovenský jazyk a literatúra – jednodborového i medziodborového (Bc., Mgr.)
- člen VR FF KU v Ružomberku

g) zapojenosť členov katedry v projektoch

doc. PhDr. Dana Baláková, PhD.

Názov projektu: Biblická frazeológia v interkultúrnom a interjazykovom kontexte

Typ projektu: VEGA MŠ SR

Číslo projektu: 1/0480/15

Riešenie projektu: 2015 – 2017

Pozícia: vedúca projektu

doc. PhDr. Viera Kováčová, PhD.

Názov projektu: Biblická frazeológia v interkultúrnom a interjazykovom kontexte

Typ projektu: VEGA MŠ SR

Číslo projektu: 1/0480/15

Riešenie projektu: 2015 – 2017

Pozícia: zástupkyňa vedúcej projektu

Mgr. Jana Juhásová, PhD.

Service learning 18. – 20. 2017 FF KU v Ružomberku (Certificate of Attendance)

h) zapojenosť členov katedry v projektoch iných akademických inštitúcií

Mgr. Jana Juhásová, PhD.

VEGA 1/0523/18 Lexikón slovenskej literatúry a kultúry 1989 – 2015 (autori, diela, procesy a intermediálne presahy) – vedúci doc. Mgr. et Mgr. Ján Gavura, PhD. FF PU

doc. PhDr. Viera Kováčová, PhD.

Spolupráca so Slovenským národným korpusom Jazykovedného ústavu Ľ. Štúra SAV v Bratislave pri vytváraní Korpusu slovenských nárečí: poskytovanie zvukových materiálov

3. Vzdelávanie

a) zoznam študijných programov zabezpečovaných katedrou

- učiteľstvo slovenského jazyka a literatúry (Bc., Mgr.)
- slovenský jazyk a literatúra – medziodborový študijný program (Bc., Mgr.)
- slovenský jazyk a literatúra – jednodborový študijný program (Bc., Mgr.)

b) prehľad úspechov študentov

- Mgr. Eva Smiešna – cena rektora KU za diplomovú prácu Z problematiky ortoepických javov (na podklade slovníkového spracovania a výslovnostnej praxe) (školiťka: Viera Kováčová)
- Jozef Horváth (3. roč. Bc. HV – SJL) – 2. miesto v celoslovenskej súťaži v tvorbe poézie vysokoškolákov Slávme to spoločne (7. 11. 2017)

c) zapojenosť doktorandov do výskumných projektov

d) spoločné vzdelávacie aktivity s inými vzdelávacími inštitúciami

doc. PhDr. Viera Kováčová, PhD.:

- členka komisie na obhajobu dizertačnej práce – oponentka dizertačnej práce Mgr. Veroniky Perovskej *Funkčno-sémantické kategórie pasívnosti a rezultatívnosti v historických a nárečových textoch* (študijný odbor 2.1.27 slovenský jazyk a literatúra, poskytovateľ PhD. študijného programu slovenský jazyk: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove)
- členka komisie na dizertačnú skúšku – oponentka písomnej práce na dizertačnú skúšku Mgr. Jozefa Bilského *Pádový synkretizmus vo východoslovenských nárečiach* (študijný odbor 2.1.27 slovenský jazyk a literatúra, poskytovateľ PhD. študijného programu slovenský jazyk: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove)

PaedDr. Katarína Vilčeková, PhD.

- študentská súťaž *Slovenčinársky milionár* realizovaná 13. 12. 2017 na FF KU v Ružomberku

4. Mobility a pobyty na zahraničných inštitúciách

a) Vzdelávacie a vedecké mobility

Meno: doc. PhDr. Dana Baláková, PhD.

Hostovská inštitúcia: Pedagogická fakulta UJEP v Ústí nad Labem

Trvanie: 15. 2. 2017 – 17. 2. 2017

Opis aktivity: učiteľská mobilita v rámci programu Erasmus

Meno: Mgr. Jana Juhásová, PhD.

Hostovská inštitúcia: Institut Filologie Polskiej Uniwersytetu Wroclawskiego (PL)

Trvanie: 9. – 12. 5. 2017

Opis aktivity: učiteľská mobilita za účelom stáže v rámci programu Erasmus+

Meno: doc. PhDr. Viera Kováčová, PhD.

Hostovská inštitúcia: Pedagogická fakulta UJEP v Ústí nad Labem

Trvanie: 15. 2. 2017 – 17. 2. 2017

Opis aktivity: učiteľská mobilita v rámci programu Erasmus